

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, dатiran z dnevom naslednje nedelje.
Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno: za Ogrsko 4 k 50 vin, za celo leto, za Nemško stane za celo leto 5 krov, za Ameriko pa 6 krov, za drugo možemstvo se računa naročnino z ozirom na visokočnost posamezne štev. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ljubljani, gledališko poslopije štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubljati!

Stajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodelni in se sprejemajo zastonj; ali rokopis se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torček zvezek.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil in meratov je za celo stran K. 64, za $\frac{1}{2}$ strani K. 32, za $\frac{1}{4}$ strani K. 16, za $\frac{1}{8}$ strani K. 8, za $\frac{1}{16}$ strani K. 4, za $\frac{1}{32}$ strani K. 2, za $\frac{1}{64}$ strani K. 1. Pri vedkrtnem oznamnu se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptiju v nedeljo dne 24. oktobra 1909.

X. letnik.

Ljudstvu pravico!

Danes, dne 20. oktobra stopi zopet avstrijska državna zbornica skupaj. Po pravici povedano, nismo imeli nikdar posebno visokega mnenja o pomenu in delavnosti tega državnega zborna. Ako pogledamo, kako lepo, mirno in dobrojno izvršuje n. pr. angleški ali francoski parlament svoje gospodarske in politične naloge, potem se pač — sramujemo. Kajti pri nas je bila državna zbornica dolej večidel le taborišče narodnjaško-prenapetih bojev. — češki lev je udrihal s svojimi krepljami po klopeh, — in gospodarske potrebuščine, po katerih je revno ljudstvo hrepelno, so ležale neresene pod mizo. Zalostno je to in vendar resnično! Ko se je vpeljalo splošno in ednakno volilno pravico, nadejali smo se vendar boljši razmer. Nadejali smo se jih — ali prav knalu smrojih zopet pokopali. Kajti v novo zbornico so prišli stari poslanici s starimi svojimi navadami in — zoper so ležale gospodarske potrebuščine ljudstva neresene pod mizo ...

Zadnjo državoborsko zasedanje pa je podalo nedvomno dva dokaza: prvič to, da so glavni hujšaki in prepričitelji gospodarskega dela v vsem svojem mišljenju veleizdajalski Čehi. Ti ljudje sanjajo o tistih „zlatih“ časih, ko še Rudolf I. habšburški kralje Otokarja premagal. Pozabili so ti češki vsljivci, da so postali pametni le ob nemških knjigah, bogati le z nemškim denarjem, mogočni le z nemško pomočjo. In zato se razprostirajo Čehi po vsej državi, zato igrajo povsod vlogo ježa v lisicini luknj, zato hočejo sprijeti celo našo državo pod jarem češkega leva ... Zadnjo zasedanje državne zbornice pa je tudi v drugem oziru dokazalo, da so najnevarnejši zavezniki teh čeških, tolilikrat veleizdajalskih rogoviležev naši — slovenski poslanici. Znano je, da stoje večina teh slovenskih državnih poslancev v taboru ljubljanskega klerikalizma. Ta klerikalizem vodi advokat dr. Šusteršič, tisti dr. Šusteršič, kateremu se je pred sodnijo dokazalo, da ima „od žlindre umazane roke“ ali z drugimi besedami povedano, da ni vse pošteno, kar vidi na njem. Ta dr. Šusteršič je hotel v nevpovjedi svoji predznosti postati minister. Ker se mu to ni posrečilo, pridružil se je pa s svojimi prijatelji češkim rogoviležem. In združeni so slovenski ter češki poslanci one mogočili gospodarsko delo v državnem zbornu ter prisilili vladu, da je poslanice doma poslala — lenobo pasti.

In pasli so lenobo ... Semterja so napravili pravničko-klerikalni poslanici „shode“ in so pravili nezavednim volcem prave „rvbar-storije“ o svojem „delovanju“. Ti shodi so seveda bolj smešni nego resni. Kako bi zamogli tudi enega Pišeka resnično smatrati, ako zagovarja obstrukcijo v državnem zbornu, — on, ki bi moral kot kmet edine gospodarske težnje svojih volilcev zastopati. Kako bi mogli vpovestiti govorjenega enega Roškarja, katerega ime je najbolj zaradi tega zaslovilo, ker je svoj čas lastno gospodinjo ustrelil. Kako bi zamogli računati s prazno slamo, katero mlati in Grafenauer po Koroškem, ko vendar vsak Korošec ve, da je ta

Grafenauer edino izvršitelj farovske komande ... Ti shodi niso imeli torček res nobenega pomena.

Ali medtem časom prišlo je zasedanje delžulih zborov. In zdaj se isti pravski poslanici nakrat tudi v deželnem zbornu vso svojo oholost, svojo prenapetost in svoje prezirjanje gospodarskega dela pokazali. V koroškem deželnem zbornu sicer niso mogli mnogo opraviti, kajti tam je bivala Bogu velika večina poslancev naprednogospodarskega prepričanja in neanski ter slovenskih vložencev stejejo vse skupaj le $\frac{3}{4}$ oseb. V deželnem zbornu pa je Koroščeva gospoda prav neotescane nastopala in je z malenkostauji narodnjakarskimi neuvernostmi motila zborovanja. Bilo se je naravnost čuditi, da se te hujškoče pravake ni na hici mesta kaznavalo, da se ni proti njim tako nastopalo, kakor so slovenski klerikali v kranjskem deželnem zbornu nastopali, namreč s surovo, brezobjarno silo.

Že to nastopanje pravskih poslancev v deželnih zborih nam je dokaz, da ti ljudje nočejo odmehati. Dobro veda, da je ta njihova politika naravnost proti vsakemu razumu, proti zdravi pameti, da je naravnost nesreča za ljudstvo in zločin, ki se ga izvršuje nad tem ljudstvom. Ali to je pravskim poslanec vse eno. Ljudstvo z vrem svojim hrepenjem, z vsemi svojimi potrebami in tehniami, — to ljudstvo, katerega vabijo v času volitve z nemogomici objubljati na svoje linianice, — jin je zdaj deveta brigata. Zaradi ljudskega trpljenja in ljudske bede ne sprememijo pravski poslanici niti pičice svoje nesrečne politike ... Dobro veda tudi pravski poslanici v voditelji, da je ta njihova politika, vse to njihovo nastopanje tudi proticasarsko. Saj je vendar sam sirolske cesar izprgorovil besedo, da je ta pravška politika skandal in smrtna. Sam cesar je torej tej gospodi prisilil počat sramote na celo. Ali vkljub temu, da se jin od same „lojalnosti“ in od samega „patriotizma“ kar silne cedijo, vkljub temu nasprotujejo v tem osiru cesarjevi volji in cesarjevi želji ... In dobro veda pravski ti poslanici, da skdujejo ta njih nastop celotni naši avstrijski domovini. Ali kaj je tem ljudem za to domovino? Sej so vendar sami na usta svojega krvavega Roškarja proglašili načelo, da hočejo krovinnove razbale, da so torej navadni deželni izdajalcji. In v Ljubljani so izjavili, da se hočejo družiti s Kotarjem in Semlinom. Tako nam je nastop pravskih poslancev v deželnih zborih dokaz, da hočejo tudi v državnih zborniciboj!

Viharni čas se nam torček bližajo. Državna zbornica bi imela grozovito veliko dela. K metje ne morejo več izhajati in potrebujejo odločne pomoči. Obrtinci propadajo, da je groza. Delavci se danes nimajo statostne preskrbe ... Vse to in mnogo več bi morala državna zbornica storiti. Dela je gotovo dovolj ... In vendar se bojimo, da bodejo pravski poslanici, združeni z raznimi malkontenti, zopet razbilibi državno zbornico, — razbili zaradi ožilindranega ministerstvenega fraka in zaradi straničnih napisov ...

Bojimo se tega, kajti ti prvaški poslanci so pričeli že s silo groziti. V Ljubljani je rekel pravski „duhovnik“ dr. Krek, da je za nasprotovke grobove dovelj prostora. In pravski zaveznik Janca je grozil na Dunaju, da se bode z revolverji nastopalo ... Torej se hoče pravo strahoviti a do vpletati ...

In ljudska pravica? ... Zdi se nam, da je — pokopana ... Korošec in Grafenauer in Šusteršič so jo pokopali in navalili sonano veliki kamen ... Ali bode ljudska pravica od mrtvih ostala?

Ali si se že naročil na edini kmetski, neodvisni koledar, ki izhaja zdaj že tretjo leto pod imenom

„Stajerc“ k m e t s k i k o l e d a r .

Ta koledar ima največ vsebine (krasne slike, izvirne gospodarske članke, lepe povesti, seznamek sejmov, kalendari), stanec pa razmeroma najmanj. Cenju mu je namreč samo 60 v., s postinco vred pa 70 v.

Kdor hoče torej ta koledar zanesljivo dobiti, naj vpošije to malo svoto ali v gotovini, ali pa v markah. Kdor proda 10 izvodov koledarja, dobri enega zastonj.

Naprednjaki! Na delo za vaš koledar!

Politični pregled.

Državni zbor se je torej zopet sešel. 20. t. m. je bila prva seja, ki seveda nima še nobenega pomena. Sele v prhodnjih dneh se bode pokazalo, ali je v tej zbornici delo mogoce ali ne. Sejo je otvoril ministrski predsednik baron Bienerth: češki razgrajati Kloufačeve vrste so prideli seveda takoj tuliti in vpti, kakor da bi bili v norišnici. Bienerth je povabil najstarejšega poslanca Funke (nemški naprednjak), da prevzame predsedstvo, dokler se zbornica ne konstituirata. Funke imel je daljši govor, v katerem je m. dr. dejal: „Država in ljudstvo sledi izdajalcem. In v Ljubljani so izjavili, da se hočejo družiti s Kotarjem in Semlinom. Tako nam je nastop pravskih poslancev v deželnih zborih dokaz, da hočejo tudi v državnih zborniciboj!“

Trovzeva. Te dni se je praznovalo 30 letnico nemško-avstrijske zvezze. Po bojih leta 1866 bila je ta zvezza še sanje; zdaj pa je 30 let sem gotova istina. V vsakem oziru je imela ta zvezza blagodejni vpliv. Zvezani vlasti sta pritegnili poleg tega še Italijo v okvirjo te zvezze in vstavljeni na ta način srednjo-evropsko alianco, ki je tako rekoč jamstvo za vzdržanje evropskega miru. Trozvezja je trdna podlaga za razvitev evropske kulture, ona onemogoči krvave spremembe prejšnjih časov. Zato pozdravlja vsak pravski clovekoljub to obletnico iz vsega sveta!

Klerikalno gospodarstvo. Na Dunaju se je imel te dni pred sodnijo posl. Schuhmeier zagovarjati. Tožili so ga namreč člani odbora, ki je svoj čas vprizoril slavnostni sprevod ob prilikri cesarjevega jubileja. Schuhmeier je tem ljudem namreč razne nečedne stvari odital, zlasti to, da so napravili 200.000 K dolga, kateri še danes ni poravnani. Schuhmeier je bil oproščen, ker se mu je posrečilo, svoje trditve dokazati. Pri razpravi so prišli velikanski škandali na dan.

Dopisi.

Iz Hrastnika. Prav lepe stvari se dogajajo v našem Hrastniku, vredne „kulturne vzgoje“, ki smo jo dobivali od desetletja trajajoče nadvlače „Roševcev“. Že zdajnji smo poročali v falotatu, ki so ga neimenovan in vendar dobro znani infamni capini s tem storili, da so po noći razbili šipe nemške šole. Mi smo prepričani, da pošteni rudarji tega niso storili. Rudarji, ki znajo sami in z lastnimi možganimi mislit, znajo cene pomen in potrebu nemške šole in se ne puštijo v tem oziru od nikogar zapeljavati. Ali semterja se dobi žalibog tudi med delavstvom breznačajne osebe, katere ne zaslужijo, da bi se jim v obraz pljujilo in katere grejo tudi za frakelj Roševega šmopca šipe pobijati. Kakor znano, razpisalo se je 50 K nagrade tistem, ki bodo zločine naznani. Po našemu prepričanju dali bi se ti faloti prav lahko prijeti. Opozarjam oblastva, naj v tem oziru micer ne zamudijo, kajti drugače bi morali resno besedo izgovorit. Danes pa moramo še o nekaterih drugih stvareh poročati. Torej čuje: Dne 28. p. m. med slavnostjo cerkevnega blagoslovenja so dobili bivšega rudarja in sedaj nadvušenega „sokola“ M. Razpergerja, ko je šel ravno pred Hrasteljevo hišo poleg cerkev na veliko potrebo; storil je to tudi malo popreje v predhisi neke gostilne. Čednega gospoda, ki je tožen poleg tega zaradi žaljenja strafe, so vtikalni pod klijud. Še ti sokolska čednost ti! — Pretekli teden vršile so se takaj volitve v rudarsko zadrugo (skupina II). Roševi pajdali, katere imenujejo knapi „narodno vrstanje“, so izdali geslo, da ne sme biti „noben nemču in noben socialist“ izvoljen. Vkljuk temu so pokazali rudarji, da se ne dajo voditi od smrkovih pobalinov; izvoljeni so bili v veliko večino soc. delegat. Tako propada „roševstvo“ v Hrastniku dan za dnevom. Roševa banda hotela je delavce premagati, ker so ti večidel naprednega prepričanja in pripoznaju tudi potrebu nemškega podnika. Ali kdo da dandanes kaj za enega Roša, katerega niti lastna stranka ved ne vira? Roš ima toliko grehov na sebi, da bi moral sploh izginiti. Opozorjam so članke, ki smo jih svoj čas proti temu človeku objavili. Očiteli smo takrat Rošu vse mogče svinjarji, ali mož se niti ganil ni in miti poskušil ni, da bi nas tožil. Bal se je sodnije, kakor buditi kriza. Tak človek je ta Roš! In zdaj, ko so mu dali vse zaslzeno breco, zdaj hoče ta možakar še kaj govoriti? Ako bi se nam poljabilo, ponavljali bi zopet enkrat vse njegove grehe. Ali škoda za prostor v našem listu! Za danes povemo le še nekaj. Svoj čas je imel Roš kot deželni poslanec legitimacijo, s katero se je prav po ceni (1/2 2. razreda) po železnicu vozil. Baje je pa Roš to legitimacijo tudi se poznejše rabil, ko ni bil več deželnih poslanec. Ako je to res, potem je Roš južno železnicu na ravnoteži goljufa! Poroča se nam sicer iz Durana, da mu je zdaj južna železnica to stvar preprečila. To se je pa zgolj šele zdaj, torej pol leta, odkar Roš sploh poslanec več ni. Skoraj vsak drugi dan se je Roš po železnicu vozil in vedno z legitimacijo, torej vedno na nepošten način. Radovedni smo, ali bode Roš tudi na to očitane molčali? Pribihnjči enkrat pa bodoemo odkrili še razne lamparje gotovih gospodov!

Hoci. (Kaplan Krajanek mlekarji.) Poročali smo že o njem, o kaplangu Krajanek in njegovem dejanstvu in podjetju. Pa žali Bog, on se ne poboljša, on ne miruje, in radi tega tudi nam ni volja molčati, ampak na hochenju in moramo izjaviti, kaj lepega in koristnega namerava gospodek storiti v občni prid naše fare, naših mlečin. Znano je, da imamo takaj v Hocah mlekarne, katera prav dobro prospева, posebno v zadnjem času. A žali Bog, voditelj mlekarne je

trd Nemeo, gosp. doktor Tausch. Zaslužo tega gospoda za sijajno prospiranje mlekarne so tako mnogobrojne, da jih ne moremo našteti. Pa kaj pomaga, on je in ostane Nemec, in zavoljo tega je Krajanek bodeč trn v njegovih očeh — g. Tausch mora ven, mora vstran. Mlekarji pa, obče spoštovani gospod, kateri je druga roka podjetji, kateri noč in dan dela ter se žrtvuje za mlekarne, je — Bog se vasmil — tudi Nemec. Tudi ta mora proč — Nemec le proč, vse Nemec proč, vse nemščutjarje v pekel! To je geslo g. kaplana Krajanca. Oh, oh! Na svojem bicikelu in na svojih pahlih nogicah šviga Krajanek po vsej okolici semterja ter podkuriode mlekarne, naj se otrese teh nesrečnih nemščikov voditeljev. S svojo neznanško agitacijo je res nekaj podrepnikov in nevedenje spravil tako daleč, da nasprotujejo najboljšim nameram mlekarne in to v svojo lastno škodo. Gospod dr. Tausch pa se je tega gujusnega nasilstva, te zoperne agitacije takole navalečil, da je odložil svojo mesto. Ni ga več, ki bi ga le kolikaj namenil, to ve sedaj vsak, a kaplanek trdi: „čemu sem pa jaz tukaj?“ Zabredeni ljude sedaj majajo s svojimi glavicami, se praskajo za ušes ter vzdihajo: „Ža Roga svetega, kaj pa bo zdaj, kam smo jo ukrenili!“ Kaplanek Krajanek pa tolazi: „Nič se ne boje, fantje. Semu sem pa jaz tukaj!“ A malo, malo, prav nič jih ni, ki bi imeli sedaj najmanjše zaupanje do Krajanekovih trditev. Je že tako — prej pamet nucaj! „Če gre taka, pa me imejte radi!“ misli si je tajnik mlekarne in je tudi svoje mesto odložil. Moj Bog, moj Bog tudi to, kaj pa bo zdaj! — „Nič se ne boje, nič se ne boje, vsaj sem jaz tukaj, jaz, Jožek Krajanec!“ — Sedaj pa se namenljavo drugi udje načilista se odpraviti v pokoj in nasledice vsega tega bodi: mlekarne se ho rezušča, mlekarji, ki jih tako krasno prospowała, ki je kmetom toliko tisoč in tisoč kron gotovega denarja donašala vsak mesec, včinoma v mošniček gospodinje. Ta si je za ta lep denarček zamogla priskrbeti za obitelj vase, kar mora drugače gospodar iz svojega žepa potegniti, denarce, ki so težko prizorišči soldeki, na katereh se krvavi žulji kmete roke poznavajo. Evo to! No, naš kaplanek kaj tega ne presodi. Njenu je le in popolnoma le na temu ležje, da doseže tole: Mlekarji mora priti v moje roke. — Vsaj se je g. Krajanek že ga načelniku in drugim ponujal, da hoče — moj Bog in kako rad — prevzeti tajnika in predsednika oblasti, ake so le nemščurska „predoblast“ enkrat odstrani. No, no, mogoče bi že bilo, da bi kaj taceri ali enakega doseži mogel, kajti načelnik g. Novak mu vendar gre strašansko na — roke. Dobro, dobro! Ljudje, ki se az in temnega spanja po vseh nasledicah malo kaj ne zdranili, sedaj dvomijo in obupajo. Sliši se namreč, da hoče in namenjava g. kaplan Krajanek popolnoma v svoje roke dobiti, da bi potem on kot generalni akcionar in predsednik to, kar gre danes kmetom in zadrugi, sam v svoj črni žepek posmalkal. No, se van kmalu ne odprejo vasi oči, udje mlekarne, potem van pa naj Bog pomaga, kaplanek Krajanek tega ne bo storil.

Ud mlekarne.

Hoče. (Drobnosti o našem kaplangu J. Krajaneku.) Se je več nekaj slišalo o tem gospodku, pa posameznih slučajev iz njegovega privatnega delovanja, dragi „Stajerc“ še nis ni prinesel. So tako zanimivi in pomembni reči, da ti jih moram poročati. Naj zvedo kriptani po slovenskem svetu, kako se drži Krajanek Kristusovega nauka o ljubezni do svojega bližnjega. Ko je prišel v Hoče, prvo uro so je arditno razprl z drugim kaplanom. Krščanska ljubezen! Potem se je preved intenzivno v šolske zadave in razmerje vtičeval, pa si je nosek malo posmodil. Neko gledališko igro v Gorjini Hoči je s šolsko mladino igral, kar je postavno prepovedano. Da so se otroci pri tej prilikri oprijanili, kdo je temu krič? Na potu v Hoče je naštenkal hočkega župana in trogovec hočkega. Zadnji je bil takoj razburjen, da bi gospodek jih gotovo po žalitih pritisnil, ko bi ga sam razfajljen župan zlepia ne pomiril. Krajanek pa je hitro svoje koražne pete odnesel. Nekaj krojčaste mojstrij je strogo pokaral, čemu ne zahaja pridneje v cerkev in sploh k njegovim pridigam. Vsi mojster pa mnogi očete v lice pove: „Dokler boste Vi maševali in

pridigovali, me ne bo več v cerkev in boljše je, da Vas ne natančneje razpravim zakaj“. Te besede so Krajanek tako hudo zboldile v njegovo uasilmjeno kristjanško srce, da je gospodar krojčevega nahuska, naj takoj tega grešnika izpod svoje strehe spravi, kajti vera je v nevarnosti. No in krojč sedaj gre. Oj ti prava, lepa kristjanska ljubezen! Našega tovarnarja je tudi v svojo komando vzel ter mu zapovedal, da mora nemški napis takoj odstraniti ter s slovenskim nadomestiti. Ker mu je tovarnar krepko odvrnil, kaplanek začuga, da ga bo v „zeitinge“ dal. „O, to smeti storiti, pa ce bo le ena krična beseda vmes, potem se bova pa drugače zmenila“, odvrene tovarnar in odshiml Krajanek na več bližu. — Farški hlapac zna prav dobro s sodi ravnat. To je g. Krajanek kmalu zasedel in ker on tudi z vinom baranta, ter ima dve ali tri vinske kleti, rabi tudi večkrat sodarja. Farškega hlapca torej naprosi, naj mu popravi in pomije njegovo posodo. To delo je lepo in natanko hlapcu dovršil, a namesto da bi mu vsaj kaj „trinkgeld“ za skrbno delo dal, ga je prav nekristjansko zmerjal, češ da mu je neki vso posodo pokvaril. Najboljši izgovor, če se noče nič plačati. Hlapac pa nekoli gospoda kaplana zato sedaj se iskrejne ljubi, kakor poprej. Naš mešnar — pohlevna zlata dušica, vi ga imamo radi — gospodarec tudi nič kaj prav ne streže, drugače bi ga kaplan tudi v Zagreb ne zmerjal in suval, kakor psa. Kristjanska ljubezen! Kdor nemški časnikov čita, kdor čita tisoskrat „ferdamenega“ „Stajerca“, kdor ima na svoji firmi le eno nemško besedo, kdor se kot nemščurja smatra, vse te prežegna v najglubočnejši pekel. — Kričijo vedno da vera pa, da je veravnevarnosti, vsaj vemo zakaj, a s takimi čini se veri v duhovski stan tudi ne bosta vzdignila. Razburjenost, nad g. Krajancem in njegovim načinom je dokipela do vrhunca. Kaj te bo? Poročamo prihodnjih vec!

Rogaška Slatina. Ponearedil jo vinčar g. Druskoviča, koje ponosi na grozdje paži: imel je eno staro puško, katera že zlavljena spada v mazej. Pripomnil moramo, da bi se bolje spodobilo g. Druskoviču, evo varno puško preskrbeti vhogenemu vinciču, ki je sedaj siromak izgubil oči in — mors grezne bolečine trpeti. Zato nima Druskovič denarja, če pa pride črnuk h njegovihi hiši, ga je pa dovolj. Taki so klenkalci proti vlogemu ljudstvu.

Jesenice (Gorenjsko). Na Jesenicah vladajo sedaj absolutizem in klerikalizem. Absolutizem izvaja sedanjih gerent krojč Cebulj in klerikalizem pa nasti že itali znamenje gospodarje v farovico. Vendar pa se nekoliko dihamo in vpravljamo danes c. k. vladu, ali je pripravljena novo občinsko volitev za Jesenice razpisati ali ne? Ali niso že 3 leta pretekla, odkar je bil starci občinski odbor izvoljen? — Kaj je v tem času ta odbor delal ali ni delal, to je za voličko postavljeno poslanska stvar, poglavito je da se po preteklu 3 let v vsaki občini nove volitve razpišejo, ali odbor pa še le potem razpusti, ko novi že funkcioniра? — Ker ima gerent samo pravico, narnujneje stvari reševati in sicer samo v takem slučaju, kadar je nevarnost za zdravje ali življenje, potem pa reči v prenesešemu delokratično izvršiti — je tujujo potrebitno da se izvoli novi odbor. Gerent ne sme z občinskimi imetjem gospodariti za leta in leta naprej, tudi ne sme on predpisavati občinske davek ali naklade brez da bi o tem ne mogel poznaje odbor sklepata. Zatojima ima visoka c. k. vladu na to pažiti, da se po preteklemu roku volitve vnovič razpišejo. Ker smo stvar v kratkih besedah posmislili, mislimo da nam ne bode potreba o tem se še obrnati na ministerstvo, kajti kdor kolikoj zakon pozna, mora vedeti da se na Krajaneku vedno po preteklu 3 let v občini vnovič voli!

Novice.

Ne sejejo in ne žanjejo in vendar jih redi nebeski oči... Ta svetopisemska beseda velja o pticah. Za naše duhovnike pa bi se moral takole prenarediti: Ne sejejo in ne žanjejo v vendar jih redi kmet... Vimska trgovate se vrši po celih deželi. Hvala Bogu, zopet je dobra, zopet je mnogo grozda, tako da si bode zmogeli

bedni kmet vsaj v največji sili pomagati. Saj letos je bilo drugače tako slabo. Suša je vzela vso upanje, živino se je moralo za malenkostne cene oddati, krme ni, — edino gorice so še nekaj obljubovalo. Seveda, tudi takoj sta napravili toča in gniloba mnogo škode in sodi so danes dragi, da jih ni za kupiti . . . Ali trgatave je tu! Viničarji in viničarke, kmeti in delavci nosijo grozje in iz prese se vliva prvi, sladki most. A prvi polovnjak še ni poln, ko že pride tam čez gorice neko pos'ava. Kdo jo to? Kakšni berač? Kakšni tolojavi? Ne, ne, to so tiste osebe, ki pridejo po davek za farovž, davek, ki ni v nobeni postavi predpisani in ki ga ne pozna nobena pravčnost . . . Bernja je to, vinska zbirca debelih žegnamen gospodov! Kmet, daj, daj, daj sistem, čeprav si sam lačen, daj, daj . . . Ej vi pobozni gospodje, ali nimate res nič vsmiljenja v srcu? Ali ne vidite grozotvo rečiščno našega kmetstva ljudstva? Ali mu res niti krvavi plod celoletnega dela ne privočite? Vam, gospodje, se dobro godi! Vi imate mastne svoje plače in vedno še posebna plačila! Vi imate vedno bernjo! Ali Vas res ni v druži vsaj malo sram, ko pridejte k izstradanemu kmetu po mošt? . . . Ne sejete, ne žanjete, — ali v malhu pa le baste! Ne rigoljate, ne sadite in ne trgate, ali mošt pa le domu nosite! Ali Vam, gospodje, ta mošt res tekne? Zdi se nam, da morate v vsakem požirku kri in znoj trpečno kmeta cutiti . . .

Mihil cilji. Preteklo nedeljo vršil se je v Ljubljani (seveda v Ljubljani!) shod slovenskih klerikalcev vseh dezel. Mi bi tega shoda sploh ne omenili, kajti slovenski klerikali na Štajerskem, Koroškem, Goriskem in Kranjskem so bili tudi doslej ena in ista stranka, ki je stala pod vrhovno komando ožlindanega dr. Šušterščka. Dosti bi nas torej ne brigalo, ako so se ti ljudej tudi v formalnem oziru, na zunanjem v eno truplo združili. Kajti v Ljubljani so ustavniki ožlindani dr. Šušteršč, Štajerski dr. Korošec, korški orglar Grafenauer in gorški dr. Gregorčič — torej dva „duhovnika“, en avokat in en od farovz odvisni orglar: — „veslovensko stranko“. Odalej se bodo torej še očitnje pota klerikalno-slovenske politike iz Ljubljane komandiralo. Korošec naj torej nikdar več ne reče, da je Štajerski rojak, in Grafenauer naj se nikdar več ne bala, da je Korošec, — obsova sta le kulija kranjske politike . . . Vse to smo že doslej tudi vedeli. Ali na tem shodu sta se izpregovorili dve besedi, ki ste obenem razvidnili. Prvo je izpregovoril duhovnik (!) dr. Krek, ko je dejal: „Naša zemlja ima še dovolj prostora za nasprotnike grobe“. Ta katoliški duhovnik Krek, ki je svoj čas prav red anarhiste hvalil, ima torej le en cilj: grob njegovih nasprotnikov. Krstnik je sicer rekel, da se mora nasprotniku ljubiti, ali Krek jim želi le smrt in grob. To je najnovejše slovensko-klerikalno „krščanstvo“ . . . Se bolj zanimira pa je druga beseda, ki se je izpregovorila na tem zborovanju. Hrvat Stjepan Radić, mož, ki ni bil vedno takud klerikalec, kakor je danes, dejal je namreč: „Od Celovca pa do Kotorja, od Trsta pa do Semlina mora en duh v nas živeti!“ — Kaj se pravi to? Zdrženje Slovencev in Hrvatov, razcepljenje Štajerske, in Koroške, torej zopet — deželno in zavrstvo. Klerikali so torej proglašili isto načelo, katerega je kravti Roškar tudi v deželnem zboru proglašil. R a z b i t i hočejo domovino! To so cilji te gospode, in to si je treba zapomniti!

Češki nasileži. Ako se pregleda na zemljovidu pokrajine, ki jih poseže češki narod, — ali pa ak se pregleda v statistiki številke davka, katerega plačujejo Čehi, — potem se pač ne more razumeti, kako da morejo ti gospodje s potlačenimi nosovi toliko veljavje in vpliva imeti. Malenkostni narod, ki je ravno tako glede svoje kulture kakor glede svojega gospodarskega stanja le na ramenih drugih narodov napredoval, hoče zdaj s predznostjo, kakov jo najdemo edino še pri madžarskih Košutovcih, celi državi komandirati. In vzrok? V Avstriji ima žalibog tisti največ veljavje, kateri zna najbolj kričati in ki je najbolj nesramen ter predzren. Povedali smo že, kako nevarnost tvorijo Čehi za mesto Dunaj, odnosno za celo Nižje-Avstrijsko. Nevarnost ne tiči le v smešnih jezikovnih zahtevah teh priavdarrov, marveč v gospodarski konkurenči, s katero hočejo domačine pregnati in sami

do korita priti: Da postopajo pri temu z največim nasiljem in največjo brezobzirnostjo, torčo dokazalo zadnje demonstracije. Te dni pa se je podala češka depوتacija k ministarskemu predsedniku baronu Bienerthu, da mu razloži „češke želje“. In pri tej priložnosti je dejal češki urednik Jana približno to-le: „Ako se nam ne bode ugodilo, vpeljali bodoemo na Dunaj in rusinske šege. Saj se spominjate, da je Szinczinski v Lvovu na mestnika Potockega ustrelil“. Z drugimi besedami povedano: Jana je v imenu Čehov grozil, da se bodo morilo, aka se ne ugodil nevpojicim njegovim zahtevam! . . . In zdaj vprašamo: Ali ni to precej bud paper? V Pragi se vežejo Čehi v hihih vonje nevarnosti s sovražnikom, na Dunaju pa grozijo z revolverjem. In to naj bi bil kulturni narod?! . . . Pri vsemu temu je zanimivo, da se pojavič češka nevarnost tudi že v slovenskih pokrajnah. Kriv je temu slovenski nadprik general Hribar. Kajti je povzročil prvi invazijo Čehov na Kranjsko in zdaj imajo že na vseh važnejših mestih v Ljubljani češke uradnike. To bode šlo tako dolgo, dokler bodoje deželno-izvrsiljalski pravaki in zdrženje v veleizvrsiljalski in Čehi.

IZ Spodnje-Štajerskega.

Regulacija Pesnice je prepotrebna gospodarska zadeva, v katero se ne sme nikdo s kakšnimi političnimi nazorji vmesiti. Istim je, da je prebivalstvo že skozi desetletja to za regulacijo prosilo. Vsak pametni človek mora tudi sprevrediti potrebe za regulacijo, s katero edino bi bilo mogoče, pomagati tolikokrat težko oskovanemu tamošnjemu kmetskemu ljudstvu. Mi se gledate regulacije Pesnice nismo nikdar postavili na kakšno politično stališče. Tega tudi zdaj nečemo storiti. Pač pa hočemo celi položaj, kar je prizadetim že znan, tako popisati, kakor televa to resnica. Gre se tutkaj za del regulacije od Možganje do Pacinja, ki bi bil v petih letih, torej 1. 1914 ali 1915. gotov. Koštala bi ta regulacija skoraj en milijon kron, najmanje pa 500.000 K. To veliko sveto bodo dali država in dežela; poleg tega bi plačal okraj 10%, to je 9.500 kron, kar bi znašalo skupno v desetih letih 95.000. kron. Okrajski zastop je bil tudi pripravljen, iztraviti to veliko sveto, ker je ravno smatral regulacijo za velepotebeno. Vsa ta regulacija in darovanje teh velikih svot so tudi priporočali slovenski člani okrajnega zastopa, dr. Jurtele, Zelenik in drugi. Tudi ti gospodje so priznавali veliko potrebo regulacije in ji niso nasprotovali. Kdo bi tudi pri tako važnem gospodarskem vprašanju dlako cepil! Ali naprej! Ta regulacija bi se izvršila seveda le tedaj, ko bi prizadete občine pri vzdržanju regulacij: del prispevale. To je najvažnejše. Ko bi se občine zdaj kar zavezale, da bodoje vsa dela glede varstva bregov prevzete, potem bi zamogli semiterij prav velike svote plačevati. In zdaj je pripravljen na vriki okrajni načelnik Ornig ter je izdelal za to važno zadevo gotovi ključ ali načrt. Po tem za prebivalstvo zelo ugodnemu ključu bi plačevala občine za vzdrževanje regulacij del slednje svote: Pacing 500 K na leto, Mežgov 300 K, Možganje 400 K, Dornava 400 K, Mostič 400 K; okraj sam pa bi dal letno 1500 kron, kar bi znašalo skupaj 3.500 kron. Poleg tega se je zavezal g. pl. Pontratz, da podari enkrat v svinji v to svrbo 1.000 kron, torej 100 kron na leto. Neizobraženi so seveda misili, da se hoče g. Pontratz s tem popolnoma odupriti. Res je pa, da bode samoučnevno tudi zanaprej pri dokladah istotko kakor vsak drugi plačeval in da je teh 1000 K torej iz lastnega senkal. Skupna svota za vzdržanje bi znašala torej 3.600 K. Potrebuje se pa okroglo 5.000 kron. Za ostalih 1.400 K pa je Ornig in z njim sodelavci preskrbel, da bi jih dali država in dežela. Kdor razume te številke in kdor ni zasepljen od bogatih kaučinskih nazorov, to mora priznati, da bi bilo to za vse prizadete prebivalce izredno dobro in ugodno. Na eni strani bi se ta velepotebna regulacija izvršila, še pozneje rodovi bi se spomniali koristnega tega dela in domače blagostanje bi raslo. Na drugi strani pa bi se porabilo za regulacijo dela okroglo en milijon kron in ta denar bi ostal v teh petih občinah, ta denar bi ve-

čelil tamošnjo ljudstvo v zep vklapljen. In plačila? Občine bi dajale prav male svotice, katere bi nikdo ne čutil. To svoto pa bi se poleg tega — ako bi je ne bilo za vzdržanje treba porabiti — shranile in bi ne bila izgubljena. Ko se je svoj čas županom prizadetih občin to predlagalo, bili so seveda vsi zadovoljni. Seveda, s tem, da so ti možje zadovoljni, se ni vse storjeno. Treba se je tudi primereno potom občinskih sklepov zavezati. In zato se je sklical za preteklo nedeljo zborovanje vseh občinskih svetovalcev prizadetih občin v Ptuj, katerega sta se tudi župan Ornig in ptujski okrajni glavar udeležila. In gjetje, — zdaj so bili možje nakrat na protin. Vipli so, da naj se le regulira, oni pa da ne dobi niti vinjar za vzdržanje regulacije . . . Mi ne bomo danes preiskavalni, kdo je kriv, da so ti možje nakrat svoje mnenje predrugacili in tako potrebljeno regulacijo prepredeli. Ako jih je kdo k temu zapeljal, potem je storil ta velik zločin. Ako so pa to iz lastnega storili, potem se bodoje gotovo še kesali. Okraj valedi tega nesposmernega sklepa ni nicesar izgubil. Nasprotno, prihranil si je 25.000 kron. Ali dotično prebivalstvo omnenjih občin je izgubilo en milijon kron zaslužka. In poleg tega se zdaj v tem okraju ne bode regulacija izvršili. V gornjih krajin Pesnice pa se ta regulacija izvrši. In posledica? Zgoraj bo tekla Pesnica, lepo regulirana, mirno naprej; v tem okraju pa bode vse prepolovila in vse uničila . . . In zdaj vprašamo: Ali je to pametno? Prizadeto ljudstvo, v kolikor je zavedno in razume položaj, bodo dalo svoj del samo odgovor!

Gledi pesniške regulacije se nam od strani pametnih kmetov še tole poroča: Regulacija nam je tako potrebna, kakor vsakdanji kruh. Ali znamo nam je, da doloci postava, da se izvrši ta regulacija le tedaj, ako se potom občin zasiguri vzdržanje regulacij del. Ker so nači župani, zaslepjeni in nevedni, odkonili to jamstvo, ki bi nači le malenkost koštalo, se to rej ta prepotrebna regulacija sploh ne bode izvršili. Župani, vi ste krivi!

Kako Korošec zavija. V „Straži“ z dne 11. oktobra t. l. citamo poročilo o nekem sedečku, ki ga je obdržal klerikalni „kapo“ dr. Korošec v Roškem Slatini. V tem poročilu citamo m. dr. da se bode proga Kogatce-Krapina v kratkem zgradila. Ogrska vlada da je zdaj vendar to privolila in konzorcij da ima že potreben denar. Dolgotrajna so bila tudi pogajanja z južno železnico, ki je delala velike težave; ali tudi to je zdaj premagan . . . Tako piše „Straža“ in tako je govoril Korošec. Stvar izgleda torej tako, kakor da bi Korošec pri južni železnici nastopal in jo prislil tako dače, da se je v zgradbo že železnicu udal. To je pa popolnoma zlagano. Dr. Korošec in tudi ne drugi prvaški poslanec ni pri južni železnici niti ni besedice izpregovoril Korošcu pri vodstvu južne železnice niti ne pozna. Mož se baha torej s tujimi zaslugami, kakor je to že njegova navada. Res je pa, da je napredni nemški poslanec Marckhl bi opetovan pri generalnemu direktorju južne železnice dr. pl. Egerju nastopil in prosil, da se naj zavzem za korake, ki sta jih v tej zadevi in imenu gradbenega odbora gg. inženir Heyder in dr. Schuster storila. Valedi tega nastopanja posl. Marckhl pri južni železnici in pri železniškemu ministerstvu se je donegel uspeh in je južna železnica glasom poročila na c. k. železniško ministerstvo (št. 750 P. A.) se izjavila pripravljeno, v vsakem oziru Roškemu lokalno-železniško vprašanje podprtir. Glasom prometne pogodbe znaša paviljona svota za leto in prometni kilometri K 1850. Valedi dela posl. Marckhl se je izjavila južna železnica pripravljena, znašati to svoto na 1.500 K. To velja tudi za novo prog, kar prihrani lokalni železnici letnih 10.017 K. Valedi tega je tudi mogoče, da se bode kmalu izzidala Roška železnica do Krapine, kar je že stara želja tamošnjega prebivalstva. To je pa nekaj Marckhlovega dela, Korošec pa ni za to stvar niti mezinca ganil in ravno tako noben drugi prvaški poslanec. Korošec se je spomnil te cele stvari še tedaj, ko je deželni odbor Štajerski stavil v tej zadevi gotovi predlog . . . Ako Korošec tovej zdaj vernim sv-

jim volilcem trobenta, da je on to storil, potem je to navedeno na ž, navadno zavijanje. Ako se bode železničar do Krapine izzidal, je to edino zaslužna posl. Marckhl in železniškega odbora. Tako stoji stvar in to je bilo treba povedati!

Posl. Marckhl imel je v Rogaska-Slatini shod, na katerem so mu volilci zaupanje izrekli.

Res sramota! V deželnem zboru zahtevalo pravski poslanci ob vsaki priliki gotove podpore iz tozadevnega sklada (Notstandsford). Iz tega sklada je tudi že slovensko prebivalstvo prav velike podpore dobivalo, kar mora vsak pošteni opazovalec tudi priznati. Seveda, dajati se more iz tega sklada le toliko časa, dokler je ravno kaj denarja notri. Velik del svojih dodatkov dobiva ta sklad tudi iz čistega dobička, ki se ga napravi pri štajerski dobrodelni loteriji. Yes svoj čist dobiček izroči namreč ta loterija omenjenemu skladu, nadaljuje društvo za oskrbo reževev in otrok ter draštvo za boj proti jetiki. Vsak poštenjak mora tedaj pripoznati, da je to dobrodelni loterijo iz vsakega stališča le pozdraviti in pripomoreti. In ako človek že sam noče loterijo podpirati in srečke kupiti, potem bi ji naj ne smel nasprotnovati. Tako mislijo pošteni ljudje. Neki gospod — tako poroča „Marb. Ztg.“ — je šel tudi pred kratkom v dravsko dolino in skušal tam pri raznih znanih družinah par teh sreč razpečati. Ali v dotičnih družinah se mu je reklo, da se bode najprve domačega kaplana vprašalo, kaj da on pravi k temu. No in kaj je kaplan rekel? Rekel je nobesedno: „Te sreč naj k upujejo nemški i treteljni! Naš denar damo raje prvaškim drugim!“ — Tako nesramnost si dovoli dandanes kaplan na Štajerskem! Potem pa ni čuda, da se smatra naše pokrajine za napol divjaške.

Nemščina je le dobra, — tako si misljijo pravki, kadar se jim gre za „kleft“. Znano je, da spada kaplan Stuhec v sv. Nikolaju pri Ormožu med najbolj zajagrenje pravke, med najhujše politikoje dohovnike in razglaševalce gesla „Svoji k svojim“. Nemščina mu je trn v očeh in kadar začne nemško besedo, postane rdeč kot kuhan rak. Ali glejte, semtertja pa kaplan Stuhec le nemščine ne sovrati. Tako n. p. zdaj, ko ima nekaj vina za prodati. Začuden smo namreč opazili, da ponuja Stuhec to svoje vino zdaj v nemškem jekiku v nemških listih (!). Glejte, glejte, nemški denar mu torej ne smrdi in nemške kopice imata prav rad. Kmetu priporoča geslo „Svoji k svojim“, sam pa gre Nemcem vino ponujati. Kmetom prepoveduje nemščino, same pa isče v nemškem jeziku kupce. To ti je poštenjak, kaj? Sicer govori pa Stuhec v dotičnih inziratih tudi nesramno. Tako trdi, da ima njegov mosler 19, silvanec 21 in rading 22 gradov sladkorja. Kdor pozna Stuhecove gorice, vi, da je to letos narančnost nemogoče, da spadajo torej Stuhecove trditve v grdo reklamo! Na vsak način se ne bodejo nemški kupci na takе linanice vasedi. Slovenski kmetje pa naj si Stuheca zapomnijo. In kadar jim bode zopet priseli, da jih hujška proti nemštvu, takrat mu naj primereno posvetijo!

Hud poper so dali socialisti klerikalno-pravskim poslancem v deželnem zboru duhati. Razpravljalo se je namreč o namerani ustanovitvi keramične sole v Radgoni. Pri tem so seveda črnubi takoj vstati in priceli svoje politično-otročje telje razkladati. Upali so, da jih bodejo socialisti v tem podpirali. Kriti — kakor znano — so klerikalci pri očjih volitvah v deželnem zbor za socialistična volila. Debeli farji, podrepni organizati, vsi so si v volili socialistična Horvateka, vkljub temu, da so socialisti vendar večidel bresverci in vedno nasprotniki farjev, ter da je ravno Horvatek zaradi svojega protiklerikalstva, zaradi nastopanja za „prosto solo“ svojo ujetljavo službo izgubil. Farji so vkljub temu za Horvateka glasovali; glasovali bi menda tudi za vraga samega, kadar se gre proti Nemcu. Ali klerikalci so mislili, da bodejo socialisti tej bandi vedno na razpolago. Socialisti pa so jih vedno in tudi pri razpravi o radgonski soli zapustili. In takrat je skočil Korošec po koncu, kakor da bi ga bil gad pičel, ter je zavpli socialistom. To je zahvala, da smo vam dali naše glasove!... Socijalistični predstavnik Rosel je dejal. Ali ste mislili, da bili

za vsako vašo oslarijo glasovali?! Tako so dali socialisti pravskim klerikalcem zaslzeno klofuto. Mi privočimo tej laži-krščanski družbi to klofuto iz vsega srca!

Leta in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejni brez sredic so letni in kramarski sejni; sejni, znamenani z zvezdicami (*), so živinski sejni, sejni z dremavzvedicama (**), posenjeno letne in živinske sejme.

Dne 24. oktobra v Ernovžu*: v Lembergu*, okr. Šoštanj. Dne 25. oktobra v Lembergu*, okr. Šmarje pri Jelšah; na Bilejskem**, okr. Brezice; v Ribnicu**, okr. Maribor; v Lipnici*. Dne 26. oktobra v Ormožu (svinjski sejem). Dne 27. oktobra na Ptuju (sejem s Mestinarji), okr. Kozje; v Mariboru*. Dne 28. oktobra v Gornjem gradu**; v Slovenski Bistrici**; pri Sv. Tomaju-Koraciju**; v okr. Ormož pri Ptaju (svinjski sejem); v Cmureku**; v Gradcu, v St. Jurju ob Žel.**; okr. Celje; v Koprivicu**, okr. Kozje; na Mati**; okr. Maribor. Dne 29. oktobra v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 30. oktobra v Brežicah (svinjski sejem). Dne 31. oktobra na Ptujski gori*, okr. Ptuj. Dne 2. novembra v Vitanju**, okr. Kozje; v Gistradnu, okr. Cmurek; v Celju*, v Št. Vidu ob Vogalu**, okr. Lipnica; v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*. Dne 3. novembra na Ptuju (sejem s Mestinarji) in Piščah**, okr. Brezice; v Luhu (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Imenem (sejem s Mestinarji), okr. Kozje. Dne 4. novembra v Konjicah*; v Št. Pavlu pri Preboldu*, okr. Celje; na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z roganjo živino in konji). Dne 5. novembra na Spodnji Polskavi*, okr. Slov. Bistrica; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 6. novembra v St. Janžu**, okr. Arvež; pri Novi Cerkvi**, okr. Celje; v Šmartnem**, okr. Šmarje pri Jelšah; na Rečici**, okr. Gornji grad; v Pečku*, okr. Slovenska Bistrica; pri Sv. Vido pri Ptaju**; v Brežicah (tudi svinjski sejem).

Telefon (interurban telefonico zvezo) Maribor-Celje in Konjice-Rogaska-Slatina je sklenjena stvar. Glavna zasnova za urejanje te potrebne telefonske zveze gre poslanec Marckhl in poslanec dr. Hofmann pl. Wellenhofer.

V konkuru je prišel trgovec Vinko Berliger v Ponikvi. Za upravitelja mase je bil imenovan Anton Oschal.

Poštné vesti. Piše se nam: C. kr. poštno ravnotežstvo v Gradcu dovolilo je za okoliško pošte Sv. Peter pod Št. gorami za dostavo listin pismosno; poseb upravljal bode Jozef Medved, kateri je obče prijavljen. Star je res prepotrebljena. Živila naprednost!

Tat. V Mariboru so zaprli trgovskega nastavljenca Fr. Wiedemann iz Freiburga. Zaseduje se ga zaradi tativne. Istotako so zaprli zaradi tativne Petra Gernik iz belaškega okraja na Koroškem.

Ustreli se je iz neznanih vzrokov uradnik O. Sormana v Leibnici.

Tatica. Ana Supp je šla z nekim mesarjem v Gradcu v sobo, se delala zajubljeno, mu ukradla 4000 K ter se s fakerjem v Maribor odpeljala. Tam so jo pa kmalu dobili in v Luknji vključili.

Ubijalec. V mariborsko je do pripeljali posestnikovega sina Šimona Vesnič iz Vorovca pri Ptaju, ki je dne 29. septembra v prepriču tovarisha Preloga z revolverjem ustreli.

Otrok zgorel. V Trebušaku pri sv. Lovrencu je pogorela viničarska hiša ptujske gradične, v kateri sta stanovala zakonski Ribiči. Nekega 7 mesecev starega otroka se ni moglo več rešiti in je našlo dene smrt v plamenih. Ogenj je nastal, ko so se otroci z uigalicami igrali.

Zaprlji so v Mariboru Marijo Gačnik iz mariborskega okraja. Zasedovanja je zaradi tativne.

Poštne sodišča v Celju. 11. julija je po-

gorela hiša posestnika Plantza, ki je bila takrat prazna. Ker je to poslopje že preje dvakrat pogorelo, se je Plantza požiga sumnilično. Dokazati se mora to, da ni moglo in so ga porotniki tožbe oprijeli. — 17-letni agent Joh. Zaplan iz Ojstruge je ukral kocarji Železnik okroglo 700 krov denarja. Mladega tata so obodili na 15 mesecev težke ječe. — Mesar Franc Strele v Konjicah je napadel finančnega nadzornika A. Kokolj s kamnenji in ga takoj tako težko ranil, da je Kokolj umrl. Porotniki so pa bili

mnenja, da je ravnal Strele v silobrana in so ga zato oprostili.

Smrt žganjarja. V Gamlicu je umrl zaradi preoblo včtega žganja nekni neznani mož.

Ubój ženina. V Hočah je imel železničar Avgustin ljubavno razmerje s hčerkjo posestnika Lešnika. Zarodenca sta bila tudi že enkrat iklicana. Ali oče je bil proti poroki in jo je prečil. 17. t. m. je spremil Avgustin svojo nevesto domu. Ko je stopil iz hiše, opazil je Lešnika. Le-ta pa je v divji jezi, da je Avgustin njegov prag prestolil. Avgustina za vrat prijet in ga pričel davati. Da bi se ga obranil, udaril ga je Avgustin s pestjo po glavi. Zadel ga je pa tako nešreco na senco, da se je Lešnik na tla zgrudil in je bil kmalu potem mrtev. Nikdo ne ve, zakaj je Lešnik to ženitev preprečil in toliko jezje naredil, da je zdaj svoje življenje izgubil. Avgustin je šel po uboju sam v Maribor, snežel tam v neki gostilni na enem sedežu 3 goleža in se potem sam k sodniji podal.

Mladi tat. Pekovski učenec Joh. Kranjc ukradel je svojemu mojstru precej denarja in zbehal.

Iz Koroškega.

Škandal v Št. Iiju. Kakor znano, bije se grozoviti boj v koroškem Št. Iiju. Vsa klerikalno-politična svojat je nastopila, da bi ubila tamšnjega g. župnika Česky; to pa samo zato, ker se ta duhovnik ni pečal s politiko, temveč je amatral duhovniški poklic vse drugače. Českemu se je potem od njegovih slabih stanovskih tovarisjev, kateri so pri hrbotu vohunili in strupno denunciranjstvo gojili, vse moguče obitalo. Dokaza za ta očitanka seveda ni imel nobeden. Koroški duhovnik te vrste imajo toliko masla na glavi, da bi splet nikdar na solnce ne smeli iti. Poglejte le politične kozle, ki jih strejla redino en Švaton ali pa svinjarji, ki jih uganja en Serajnik! Taki ljudje naj bi koga sodili? Mislimo, da bi bilo to nekriščansko do skrajnosti. Ali cerkevna oblast na Koroškem se je vendar dala zapeljati od političnih denuncirantov in je proti vsaki pravici in proti vroči žalji tamšnjih gotovo dobro katoliških kmetov g. Českega odstavil/a. Kmeti pa so svojemu župniku zvesti in župnik je zvest faronom. Tako bera g. Česky se vedno sv. mašo in opravlja še vedno svojo službo. Proti g. Českiu nastopil je sedva tudi takoj pravski političar, bujskajoč župnik Ražan. Pricel je vsako nedeljo za Českovo sovražnike v 1/4 ure oddaljeni vasi Labuhart pod žandarmerijsko assistance mašo brati. Ze to je nekaj cudnega; av. mašo pod varstvom bajonetov! Zdaj hočejo pa Českovega nasprotnika, katerih voditelj je lesni trgovec Schaller, da se jima mašo v 10 minut oddaljeni vasi Maria-Humnitza bera. Obenem so seveda ti Ražunovi podrepniki tudi orožniško pomoč zahtevali. Seveda se jim je to dovolilo. Dovolilo se je to, vkljub temu, da zna priti do krvavih izgredov. Ražun se sicer doslej ni upal to storiti; ali odgovornost za vsako prelivanje krvi nosijo tisti, ki so ta polofaj vstvarili. S silo se boče pregnati pravega in poštenega duhovnika, katerega edini „greh“ je ta, da noče trobiti v rog veleizdajalskih pravskih bujskačev. To je — vera? Ko bi prišel Kristus na svet, vzel bi zopet bi?

Iz Šmarjet. Piše se nam: Iz Sel piše Šmir: Otrok, T* ni mogel napraviti skušnje za prvi razred gimnazije. Ali tega človeka, ki v „Mru“ piše, ni sram, da se norčuje čez nešreco vloga dečka? Skušnja za sprejem v visjo šolo napraviti je otrokom težko, kateri večrzedne šole obiskujejo in se za vspresjemno skusnjo še poslovno ponujejo; koliko teži pa za otroka, kateri je samo 5 let enorazredno šolo obiskoval! Vstopil je v poslednji razred večrzedne, nemške šole v Celovcu. To tudi kaže, da se je v selškem dvojezičnem razredu dovolj nancil. Ali je to otrokom slovenskega razreda in trojki „M.“ mogoče? Nikoli! Nesramnemu Šmirevu pa za kaj drugega ni, kakor malo zoper dvojezični razred bujskač! Ali sam sebe ne vidi? Pet let je študirala trojka „M.“ v Ljubljani. Tam se ni mogla naučiti tega — nemškega jezika — kar je potreba, da si človek svoj krah lažje zasluži. Ubogi, nešrečni otrok mora zdaj pijancem glazke nositi in njih nezamerne govor posluti. Kdo je te nešreče kri? Lete neunome hrvaške

Jos. Kasimir

trgovina s špecerijo, barvami in z mešanim blagom
nasproti W. Sirk's Hf. in filialka nasproti minoritiske
cerkve

v PTUJU

priprava svojo bogato zalogu najfinješe surove in
žgane kave, ruski čaj, kognak, rum, slivovka,
najfinješe kandite, župne kocke, mineralne vode,
najfinješe namazno olje, bučno olje, Jezihova
oseca in za izdelovanje žganja itd.

Semena za vrt, polje in travnik, strelja iz kote,
najboljša strelja, krajno apno, Lukulus, najboljša
svinjska krmna.

Meščanska parna žaga.

Na novem lontnem trgu (Lendplatz) v Ptiju
zraven klanice in plinarske hiše postavljena je
nova parna žaga vsakemu v porabo.
Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrati in
spahati i. t. d.

Vinogradniško po- sestvo v Halozah

z hišo, viničarskim in gospodarskim
poslojem, popolnoma arondirano, se
tako po ceni proda.

Več se izve pri upravnosti "Stajerca".

Priložnostni nakup.

V Kebiju pri Oplotnici se proda: I stanovalna hiša, ki
obsoji iz 2 sob, kuhinja, 1 trgovinski lokal s poslovnim
trgovino z mešanim blagom, I magacij, I klet. I novo
izdelo poslopje za hlev z 2 remizami za voseve in 1
svinjski hlev, vse v najboljšem stanju poleg cerkev in
stolpa. Nadalje okroglo 3 orale leplji polja v neposredni
blisini hile. Cena 6.600. Potreben kapital 3000 kron.
Na hili stoji dobro ideta trgovina z mešanim blagom v
prenetu in tudi tobakarska, kateri imata letno korist
1400 K, kar se da dokazati. Opomniti je, da bi z am-
gel pridni strokovnjak trgovino selo
digniti in si stalno dobro eksistenco
zusiguriti. — Vprašanja na naslov: 660

Georg Puklitsch v Slovenski Bistrici.

Karl Kasper

trgovina zmešanim blagom in saloga smodnika

PTUJ

priprava svojo bogato zalogu špecerijskega blaga,
nadale smodnika za lov in razstrelbo, cindzore
ter predmete municie za lov kakor patrone,
kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogu
v umetnem gnaju za travnike, njive in vinogradne
i. s. Tomaževa moka, kajnit, kalijeva sol itd.,
nadalje krmilna slama prešana, raffabast in
bakreni vitrijev itd. po najfinješih cenah. 99

Veliko manufaktурно
trgovino

Johann Koss, Celje

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom,
vinom in žganjem

v Poličanh

priprava p. t. občinstvu svojo bogato zalogu
izbornega špecerijskega blaga, kakor fine parne
moke, vinberic, cibube, kave, masti, jedilno olje,
petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega
blaga, štofi, draki, platno itd.

Nakupuje

čitje, jajca, maslo in poljake pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna naturna vina en gros in dobro
pravo žganje en gros in en detail.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpoljiljam svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli koles čudovito
cenio in dobro. Cenik s ali-
kami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Općino Nr. 103
s. d. Strojna b. Böhmen. 46

Franc Matheis

veletržec Brežičan
kupi in plača vsoko možno lepih suhih, belih, tenko
rezauhov, jutri, ali glive po najvišji ceni.
Kavno tako kupi Matheis vsoko možno drugih delenih
pridelkov, kakor: piščenico, oves, vsakovrstnega
fizol, bučne koščice, orebe, škape ali knoper po
najvišji ceni.

Matheis priprava tudi svojo obilno zalogu najboljše
vrste manufaktурne hrane, špecerije, vsakovrstnega
žezeła, usnja, stekla, porcelana, cementa, travers-
nov, železnih vodnjakov, poljedeljskih strojev,
kakor: mlatilnice, distilnice, slamožere, repre-
reze, sadne in vinske prese, bruse, pluge i. t. d. 563

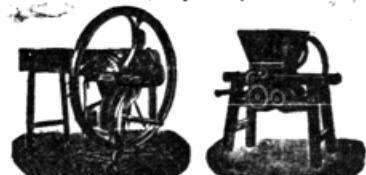
Prodaja naturalnih vin

1908 L. letnico krejko rdeče vino	K. 25-
1908 vino "Schiller" zeleno za težnje	32-
1908 vino "Schiller" Šilvanovo	35-
1908 vino namizno rdeče	40-
staro, staro namizno vino pri	48-
1908 L. Lissa rdeče, medicinske vino	56-
pri 100 litrih proda za visok kleti v postopku velike šparkne	56-

Otto KÜSTER, Celje. 55

Fabrika kmetiških in vinogradniških
mašin

Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priprava najnowješte vratite mlatilne stroje, stroje
za rezanje krme, šrot-mlince, za rezanje repe, re-
bler za kurco, sesalnice za gnojnico, trijerje,
stroje za mah, grablje za urvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheueren) za urvo obratiči,
stroj za kosjenje trave in žitja, najnowješte gleisdorske
sadne milne v kamnitih valjkih zacinane, hidravilne
prese, prese za sadje in sadje in vino. (Org. Oberdruck
Differential Hebelpresswerke) patent "Duchscher", daje
največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške note
(Guastahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in
garancijo. — Cenik zastavljen in franko.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelj!

1 kg. svetih lisanci 2 K. boljši 2 K. 40 b.
40 b. na pol boljši 2 K. 80 b.; bolj-
ši, boljši metulki 5 K. 10 K.; 1 kg
najfinješi, sandenski, lisanci
6 K. 40 n. 8 K. 1 kg lisanca (Dus-
nen) stregra 6 K. 7 K.; boljši 10 K.;
najfinješi prasi 12 K. Ako se vzame 5 K. potem franko.

Gotove postelje

iz krepega, rednega, plavega, heliga ali ruzičnega tančinika,
1 tabeh, 180 cm. dolgi, 110 cm. široki, z 2 glavnima blazinama,
vsaka 10 cm. dolgi, 66 cm. široka, naprednjega z novimi, avin-
jimi in novimi perjenimi, 10 K. 12 K. 13 K. 14 K. 15 K.
lisanci 24 K. 25 K. 26 K. 27 K. 28 K. 29 K. 30 K. 31 K. 32 K.
glavne blazine 3 K. 5 K. 8 K. 10 K. Se podlje po površini od
12 K. najprej franko. Izmerjava, ali vratič franko doveljena.
Kar ne depada denar nazaj. B. Berčič, Dosehnikta Nr. 716,
Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Varnilna marka „Anker“
Liniment Cascipi comp.

na domestico za

anker-pain-expeller

je manj kot odprejajoče, izvratno in hveljivo odpravljajoče
sredstvo pri prehladi, prahu. Dobi se v vinski apotekah po 50 h.
140 in K. — Pri nakupu tega priljubljenega domačega
sredstva naj se paži na originalne steklenice v skladu z
nado varilno imenico „Anker“, potem se dolzi pristavo
to izvedeti.

Dr. Richter-jeva apoteka „Stati lez“

v Pragi, Elisabetta, 55 nov.

Razpotrila se vsak dan. 637

Kranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Českovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. pol-
tno-hranilnici
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

priporoča se glede vsa-
kega med kranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-
vanje vsakoravnega posla z avst. ogeršk. banko.
Strankam se med uradnimi urami radovljivo in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Giro kontu pri
podružnici avst.
ogeršk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8 - 12 ure.

Občenje z
avst. ogeršk.
banko.

Ravnateljstvo.

priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtopljejše.

Vinogradniška zadružna

(Weinbaugenossenschaft),

r. z. z. neom. z. v.

PTUJU

priporoča ujedno nakup v sodcih od 56 litrov naprej:

1908. haloška in zavrčka

natura vina

po ceni od K 32— do K 50— pri hektolitru.

Sortna vina, cene po kakovosti in naturna vina prejšnjih letnikov najboljše in srednje kvalitete po pri-

metnih cenah.

Puške!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 850, pištole od K 2, samokresi od 5—. Popravljanje po ceni.

Cenik s silikatni franko.

F. Dušek, Opočno
št. 304 z. d. Středočeského, Bohemia

Znano je
da se vse rezano blago, gatoje perilo, moške, ženske in otroške oblike, odjeza za postelj, kočne za konje, kravate, modere, pese, dežalnice, Jäger-perilo, nogavice, robovi itd. najboljši in najceneji kupi pri

WESSIAK, Maribor
Drangasse 4 ali Domgasse 2.

67

Čudež industrije!

Valed velikega sklepa oddajam po smetno stiki
cen samoo.

K 4.60

eno krasno, tanko ameriško zlato-dljevno poskarlo lejno oro, ki se bo razstavi od pravzeka 14 karatov, zlasti klesano z letno garancijo s čuo po-

ankar-kolesjem, s lasten verifico vred 1 kom. K 4.60 3 kom. K 12.90

Natančno ista v nikelju ali gloria arselu lepo gravirano pokrovje 1 kom. K 3.45 s posrebljeno 2 kom. K 6.50

Brez risik! Izmenjava dovoljena ali denar načaj! Podlaga se po

površju ali naprej-plačilu svote. Il. cenik zastavljen in franko.

E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

Ozdravi pijančevanje, predno krši pijanec postavo.

Reši ga, predno je alkohol njegovo zdravje, veselje do dela, in premoljenje unišil ali pa predno da napravi smut rešitev nemogočo.

Coom je surogat za alkohol in napravi, da rančuje pijanec alkoholne pijace.

Coom je popolnoma neškodljiv in vpliva tako intenzivno, da se ordarja tudi močno navajeni pijance.

Coom je najnovjeje, kar je znaten v tem ozru napravila in resijo je to sledivo že tisočje ljudi iz bede, revščine in

Coom je preparat, ki se tako razstavi, katerega torej n. p. gospodinja lahko svojemu možu v jutranji pijaci da, brez da bi kazal opazil. V največ slučajih dotičnik sploh ne ve, zakaj nakrat spirit ne more vlivati, temveč misli, da je prelido včasih istega vzroč, kakor se mnogokrat ne mara več jedla, katerega se je preveč včasih.

Coom naj bi dal vsak oče svojemu sinu dijaku, predno ta pri izkušnji propade: čeprav ni pijaci preveč udan, oslabi alkohol vendor nje, gove modzane. Sploh naj bi vsakdo, ki nima dovolj volje, da se vzdruži včasih pojnih pijač, vez dolgo „Coom“. Le-to je popolnoma neškodljivo. Dotičnik konzervira s tem svoje zdravje in prhrani mnogo denarja, katerega bi drugače za pivo, vino, hranjo ali liker porabil.

Coom-preparat košta 10 krov in se posluje po povzetju ali naprej-plačilu samo po:

Coom Institut, Copenhagen 321 F, Dansko.

666

Pisma se frankira s 25 vin, poštne karte z 10 vin.

Nakupi remontoar ura
Amerik. Boskov ura
Srbska Roskopf ura
Drevni remontoar ura
Pravljenečki z jeklo
Original Omega ure
Ura na pendelj, 70 cm
Z lindulico in slavker
Z godito in slavker
Sarevalovska ura s. k.
Budiminska ura s. k.
Budiminska ura s. k.
S leta 1900. Izmenjava ali denar načaj. Posluje po povzetju = **MAX BÖHNEL, DUNAJ =**

IV. Margaretenstrasse 27. 27.

Urat, soda, zapest, omotovalcev. Ustanovljena 1840. 638

Zabranjeno, da vse vrednosti v nadzoru včasih, katerega se včasih zavzemajo v druge poslovne, brez da bi se ga v krovilju včasih.

Franz Schönlieb

tovarna s puškami, Borovje na Koroskem
priprava

strejloče Lancaste,

Allians - vrtencem

Uradna ligaža za stre

4. št. na 80 kg. (Bochslinten)

od K 58 — naprej. Vsi popravki (Umschlättungen itd.)

po ceni festrifte puške za kroglo z velikim kalibrom

napravljena na 93 mm in 81 eksip za K 17 — naprej.

Novi, veliki, bogato ilustrirani cenik "astonj."

641

Gostilničarji!

Haj je Anglež?

Anglež je literen čedki liker, zdrav za zelože in zdrav na. Dobro se v zalogu pije Rehberghaus v Radgoni po zelo nizki ceni od 25 litrov naprej. Rad posljeni tudi močne na posku brezplačno da včasih vsekako prepriča. Naslov (adresen):

M. STERMANN v Radgoni, Radkersburg.

V najboljšem obratu stojeti mlin in pekarija

v večjem trgu in industrijskem kraju Koroske se pod ugodnimi pogoji za plažilo iz proste roke proda. Ponudbe pod: „Mühle und Bäckerei 1000“ na upravnitvu tega lista.

640

Odstrani bolečine, ohladi, osveži, okrepča in desinficira

Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-esenčno

Žranz-žganje

najboljše vseh domaćih sredstev!

Edino obdobjstvo je poklicano, voditi o kaknem domaćem sredstvu: zato ne smatram potrebnim, da bi priporočal Chapójevo rastlinsko-esenčno Žranz-žganje, temveč objavimo raje pisma občinstva; ta pisma povejo vse, kar je potrebno in kar bodo čitalci vediti.

6. apotekar J. pl. Chapó

Ricica (Južno Ogrsko).

Vade rastlinsko-esenčno Žranz-žganje porabljam kot kaplice za sobe in ustno vodo z zelo doberim uspehom.

Spoznavanjem Sarajevo (Bosna) Esad ef. Kalović.

N. Bogdan Železničarka Chapó J.

Ricica (Južno Ogrsko).

Odkar vadi vade rastlinsko-esenčno Žranz-žganje, so moje nervne bolezni v glavi zelo penehalo. — Rabiš naprej.

Z veletrovanjem N. Bogdan Železničarka Chapó Ž.

Ricica (Južno Ogrsko).

Mojega leta sem tričas na revmačinski bolnišnicu in steer tak, da sem moral v ledine laginuti in počutin se popolnoma dobro. Zahvaljujem se Vam za dobro: vsemogocnai naši Vam poplačal.

Budapest (Király)

Zgorajna pismo so razvidno v originalu in jih vedno lahko vaskolo preglejda. Obenem prosim vsekagraz, ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Žranz-žganje, rabiti ali pa ga radi, da naj v spire lega domaćega sredstva poroča.

Za takšna pismo se nisam nisam, da bi se včasih vsekako razvidno kaže.

— Haj, kar je poskrbit, ce se jih je tako lepo poskrbi, temveč edina Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-

esenčno Žranz-žganje, nisam včasih vsekako najmanj 6 malih, 3 srednjih ali 1 veliko steklenico za 3 krope poskrbi;

— poskrbi se najmanj 12 malih, ali 6 srednjih ali 2 veliki, dobi jih za 5 krov.

Jahes Nea.

Ricica (Južno Ogrsko).

Neki prijetaj mi je dal par slesnikov:

Vade rastlinsko-esenčno Žranz-žganje, katerega rabim pri kačiji; leti občaja kačelj

in preprosto izvrši.

Esek (Slovenija) Gottfried Stepić, vtrtar.

Gospoda Chapó Ricica (Južno Ogrsko).

Neki prijetaj mi je dal par slesnikov:

Vade rastlinsko-esenčno Žranz-žganje, katerega rabim pri kačiji; leti občaja kačelj

in preprosto izvrši.

Bledigrad (Srbija) Pojo Jevanović, uradnik.

Tiskal: W. Blanke v Pragi.

Zgorajna pismo so razvidno v originalu in jih vedno lahko vaskolo preglejda. Obenem prosim vsekagraz, ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Žranz-žganje, rabiti ali pa ga radi, da naj v spire lega domaćega sredstva poroča.

Za takšna pismo se nisam nisam, da bi se včasih vsekako razvidno kaže.

— Haj, kar je poskrbit, ce se jih je tako lepo poskrbi, temveč edina Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-

esenčno Žranz-žganje, nisam včasih vsekako najmanj 6 malih, 3 srednjih ali 1 veliko steklenico za 3 krope poskrbi;

— poskrbi se najmanj 12 malih, ali 6 srednjih ali 2 veliki, dobi jih za 5 krov.